

Sygn. akt III AUa 1055/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lutego 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Gawda
Sędziowie:	SA Marcjanna Górską (spr.) SA Elżbieta Czaja
Protokolant: protokolant sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 25 lutego 2015 r. w Lublinie

sprawy M. M.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o wysokość renty rolniczej

na skutek apelacji wnioskodawcy M. M.

od wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu

z dnia 6 listopada 2014 r. sygn. akt VI U 733/14

I. zmienia zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję i przyjmuje od dnia 1 stycznia 1999 roku do ustalenia wysokości renty rolniczej M. M. okres zatrudnienia w Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w S. od 1 grudnia 1958 roku do 31 grudnia 1964 roku;

II. zasądza od Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego na rzecz M. M. kwotę 30 (trzydzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt III AUa 1055/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 marca 2014 roku Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego przeliczył M. M. od dnia 1 marca 2014 roku pobieraną przez wyżej wymienionego rentę rolniczą, uwzględniając do ustalenia wysokości świadczenia okres zatrudnienia ubezpieczonego w Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w S. od 1 grudnia 1958 roku do 31 grudnia 1964 roku.

W odwołaniu od tej decyzji ubezpieczony M. M. domagał się wyrównania renty za okres od daty jej przyznania renty do końca lutego 2014 r. wskazując, że to organ rentowy ponosi winę za niezaliczenie mu okresu zatrudnienia w Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w S..

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w R. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie podnosząc, że przy przyznawaniu prawa do renty nie można było stwierdzić, że świadek J. S. pracował w spornym okresie razem z wnioskodawcą i wnioskodawca zobowiązany został na tą okoliczność do wskazania innego świadka, czego nie wykonał.

Wyrokiem z dnia 6 listopada 2014 roku Sąd Okręgowy w Radomiu oddalił odwołanie.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że wnioskodawca M. M. od dnia 1 stycznia 1999 r. pobiera rentę przyznaną mu decyzją z dnia 26 lutego 1999 r. Wnioskodawcy nie zaliczono do podstawy wymiaru renty okresu zatrudnienia w Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w S. od dnia 1 grudnia 1958 r. do dnia 31 grudnia 1964 r. W dniu 24 marca 2014 r. ubezpieczony złożył wniosek o ponowne obliczenie wysokości emerytury, domagając się uwzględnienia w podstawie wysokości emerytury w/w okresu zatrudnienia. Do wniosku wnioskodawca załączył duplikat świadectwa pracy świadka J. S. z Wojewódzkiego Zarządu (...) w W. Oddział w R. na okres od 5 czerwca 1956 r. do 31 sierpnia 1971 r. oraz pismo tego zarządu dotyczące przekształcenia nazwy pracodawcy.

Organ rentowy w oparciu o nowe dokumenty oraz pisma tego samego zarządu z dnia 20 i 27 maja 2014 r. o braku akt osobowych wnioskodawcy i niezatrudnieniu pracowników młodocianych zaskarżoną decyzją zaliczył wnioskodawcy sporny okres pracy i przeliczył rentę od dnia 1 marca 2014 r., t.j. od miesiąca złożenia przez wnioskodawcę wniosku o przeliczenie świadczenia.

Oceniając tak ustalony stan faktyczny, Sąd Okręgowy stwierdził, że odwołania wnioskodawcy nie można uznać za zasadne. Zdaniem Sądu, zebrany w sprawie materiał dowodowy jednoznacznie wskazuje, że organ rentowy prawidłowo przeliczył wnioskodawcy świadczenie rentowe od dnia 1 marca 2014 r., skoro wnioskodawca złożył wniosek w dniu 24 marca 2014 r..

Sąd pierwszej instancji podkreślił, że zgodnie z art.133 ust. 1 i art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (tekst jednolity: Dz.U. z 2004 r. Nr 39 poz.353 ze zm.), świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Sąd pierwszej instancji podniósł nadto, iż faktem jest, że organ rentowy nie uwzględnił wnioskodawcy spornego okresu zatrudnienia w Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w S. przy wydawaniu decyzji pierwszorzazowej. W jego ocenie zebrane wówczas dowody w postaci zeznań świadka J. S. i pisma ZUS z dnia 22 lutego 1999 r. na potwierdzenie zatrudnienia wnioskodawcy w PPRN w S. były niewystarczające. Znalazło to potwierdzenie w decyzji pierwszorzazowej z dnia 26 lutego 1999 r. z której wynika, że powyższy okres zatrudnienia nie został uwzględniony (dział II ust. 1 pkt 5 w/w decyzji pierwszorzazowej). Wnioskodawca nie zaskarżył pierwotnej decyzji, pomimo, że jak zeznał na rozprawie zapoznał się jej treścią. Ponadto, pismem z dnia 15 marca 1999 r. organ rentowy poinformował wnioskodawcę, że w związku z pismem ZUS informującym KRUS o zatrudnieniu świadka J. S. w Wojewódzkim (...) w R. w spornym okresie, wnioskodawca winien zgłosić innego świadka, czego jednak ubezpieczony nie uczynił. Sąd wskazał, że wprawdzie wnioskodawca zaprzeczył by takie pismo otrzymał, jednakże zaprzeczenie to budzi wątpliwości, gdyż zaadresowane jest na właściwy adres.

Nadto Sąd Okręgowy stwierdził, że nawet zakładając, że ubezpieczony nie otrzymał takiego pisma, to i tak nie ma to znaczenia albowiem już w treści decyzji z dnia 26 lutego 1999 r. wynika, że organ rentowy nie zalicza wnioskodawcy spornego okresu.

Poza tym, według Sądu, odwołanie wnioskodawcy, zawierające żądanie przeliczenia i wyrównania świadczenia od daty przyznania prawa do renty nie może być uwzględnione z uwagi na treść art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i

rentach z FUS. Zgodnie z powołanym przepisem świadczenia przyznane lub podwyższone wypłaca się za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, o którym mowa w pkt 1, jeżeli odmowa lub przyznanie niższych świadczeń były następstwem błędu organu rentowego lub odwoławczego.

W okolicznościach niniejszej sprawy, Sąd nie dopatrył się winy organu rentowego. Dopiero bowiem złożenie przez wnioskodawcę duplikatu świadectwa pracy J. S. i pisma Wojewódzkiego Zarządu (...) Oddział w R. z dnia 14 kwietnia 2014 r. oraz dodatkowe ustalenia organu rentowego dotyczące zatrudnienia wnioskodawcy i jego akt osobowych pozwoliły na wydanie zaskarżonej decyzji.

Z tych względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc oddalił odwołanie.

Apelację od tego wyroku złożył ubezpieczony M. M.. Zaskarżając wyrok w całości, domagał się jego zmiany i przyznania wyrównania renty za okres od daty przyznania świadczenia wraz z ustawowymi odsetkami.

Zdaniem skarżącego wyrok jest dla niego krzywdzący albowiem fakty zaistniałe w rozpoznawanej sprawie wskazują, że sprawa powinna być rozstrzygnięta na jego korzyść.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja jest zasadna albowiem zaskarżony wyrok wydany został z naruszeniem prawa materialnego, t.j. art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, mającym zastosowanie z mocy art. 52 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników. Wskazane uchybienie Sąd odwoławczy uwzględnił z urzędu niezależnie od podniesionych w apelacji zarzutów.

W rozpoznawanym stanie faktycznym jest niewątpliwe, że M. M. składając w dniu 4 stycznia 1999 roku wniosek o rentę rolniczą w kwestionariuszu dotyczącym okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników oraz okresów podlegających zaliczeniu do tego ubezpieczenia wskazał, iż w okresie od 1 grudnia 1958 roku do 31 grudnia 1964 roku pracował w Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w S.. Nadto do wniosku załączył własne oświadczenie oraz zeznania dwóch świadków: J. A. i J. S., z których wynikało, że w wymienionym okresie wnioskodawca pracował jako pracownik fizyczny oraz, że była to praca stała i wykonywana w pełnym wymiarze czasu pracy. Dodatkowo skarżący załączył pismo Wojewódzkiego Zarządu (...) w R. z dnia 21 września 1998 roku, że nie ma dokumentów potwierdzających przedmiotowe zatrudnienie M. M..

Niesporne jest, że ustalając wysokość renty rolniczej w decyzji z dnia 26 lutego 1999 roku, wydanej w rozpoznaniu powyższego wniosku, w pozycji dotyczącej „lat podlegania innemu ubezpieczeniu społecznemu, który to okres przelicza się półtorakrotnie” pozwany organ nie podał żadnej cyfry, wstawiając kreskę.

Oddzielnego rozstrzygnięcia, odmawiającego uwzględnienia wymienionego wyżej okresu zatrudnienia wnioskodawcy do wysokości renty rolniczej nie zamieścił też w dalszej części decyzji. Przedmiotowy okres został uwzględniony dopiero zaskarżoną decyzją, po rozpoznaniu kolejnego wniosku ubezpieczonego z dnia 24 marca 2014 roku, do którego został załączony duplikat świadectwa pracy J. S. pismo Wojewódzkiego Zarządu (...) z dnia 14 kwietnia 2014 roku wyjaśniające fakt przekształcenia się Wojewódzkiego (...) oraz pisma Wojewódzkiego Zarządu (...) w W. Oddział w R. z dnia 25 maja 2014 roku i 27 maja 2014 roku informujące, że w zbiorze archiwalnym brak jest akt osobowych M. M. i brak jest jakichkolwiek dokumentów dotyczących umów zawieranych z pracownikami młodocianymi.

Dodatkowo organ rentowy na swój wniosek uzyskał do wglądu akta emerytalne świadka J. A., sporządzając kserokopię świadectwa pracy wyżej wymienionego wystawionego przez Wojewódzki (...) w dniu 27 stycznia 1983 roku, potwierdzającego zatrudnienie świadka w Powiatowym Inspektoracie (...) w S..

W świetle tak ustalonego stanu faktycznego, zdaniem Sądu Apelacyjnego, zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy posiadała ocena treści decyzji ustalającej prawo do renty rolniczej z dnia 26 lutego 1999 roku w kontekście

rozpoznania wniosku o uwzględnienie w wysokości świadczenia okresu zatrudnienia ubezpieczonego od 1 grudnia 1958 roku do 31 grudnia 1964 roku.

Kwestia ta nie był przedmiotem analizy Sądu pierwszej instancji, który ograniczył się do stwierdzenia, że omawiany okres zatrudnienia nie został uwzględniony, co wynika z działu II ust. 1 pkt 5 decyzji pierwszorzazowej.

Tymczasem taki stan rzeczy nie jest jednoznaczny z rozpoznaniem wniosku skarżącego w omawianym zakresie. Skoro bowiem organ rentowy nie znalazł podstaw do uwzględnienia spornego okresu do wysokości świadczenia, to jednoznaczne rozstrzygnięcie odmowne, winno znaleźć się w treści tejże decyzji wraz ze wskazaniem powodów takiego stanowiska (art. 107 § 1 k.p.a.).

Tym wymogom nie odpowiada postawienie „kreski” w pozycji dotyczącej lat podlegania ubezpieczeniu społecznemu, które to okresy przelicza się półtorakrotnie.

W rezultacie nie można podzielić stanowiska Sądu Okręgowego jakoby wniosek, o uwzględnienie do wysokości renty rolniczej zatrudnienia wnioskodawcy w Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w S. został złożony w dniu 24 marca 2014 roku. W tej dacie bowiem miało miejsce jedynie ponowienie wniosku złożonego w styczniu 1999 roku. Powoduje to, że sporny okres zatrudnienia wnioskodawcy, stosownie do treści art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z art. 52 ust. 1 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, winien być uwzględniony do wysokości przyznanej mu renty rolniczej od dnia 1 stycznia 1999 roku. Przedstawionej oceny nie podważa fakt ewentualnego niedostatecznego udokumentowania tego okresu. W sytuacji bowiem istnienia wątpliwości organ rentowy, stosownie do treści § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. Nr 10, poz. 49), mającym zastosowanie z mocy wskazanego wyżej art. 52 ust. 1 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Przepis ten stanowił, że organy rentowe są obowiązane do informowania o warunkach i dowodach wymaganych do uzyskania świadczeń emerytalno-rentowych oraz do udzielania pomocy przy ubieganiu się o te świadczenia.

Takie czynności pozwany organ rentowy podjął dopiero przed wydaniem zaskarżonej decyzji.

Dodatkowo wskazać należy, iż w stanie faktycznym sprawy nie było podstaw do zastosowania ograniczenia wynikającego z art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Przepis ten stanowi, że w razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości, przyznane lub podwyższone świadczenia wypłaca się, poczynając od miesiąca, w którym powstało prawo do tych świadczeń lub do ich podwyższenia, jednak nie wcześniej niż: za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, o którym mowa w pkt 1, jeżeli odmowa lub przyznanie niższych świadczeń były następstwem błędu organu rentowego lub odwoławczego.

Jak zatem wynika z treści cytowanego przepisu ograniczenie okresu za które przysługuje wyrównanie dotyczy tylko przypadku, gdy było konkretne rozstrzygnięcie organu rentowego, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca.

Dokonując przedstawionej wyżej oceny prawnej, Sąd Apelacyjny miał na uwadze stanowisko Sadu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 19 stycznia 2006 roku, III BU 2/05 (LEX nr 212645), że „Dopuszczalna jest wykładnia art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.), która prowadzi do przyjęcia, że błędem organu rentowego w rozumieniu tego przepisu jest błąd popełniony w decyzji odmawiającej przyznania lub podwyższenia świadczenia, a nie jest nim zwłoka w rozpatrzeniu prawidłowo zgłoszonego żądania w trybie postępowania o świadczenie emerytalno-rentowe i rozstrzygnięcia sprawy w drodze decyzji. Zwłoka taka nie jest równoznaczna z odmową przyznania lub podwyższenia świadczenia, a więc wyrok wyrównujący świadczenie bez ograniczenia wypłaty za okres wsteczny nie może być uznany za niezgodny z prawem”.

Mając powyższe względy na uwadze i z mocy art. 386 § 1 k.p.c Sąd Apelacyjny orzekł jak w wyroku o kosztach orzekając w myśl zasad określonych w art. 98 § 1 k.p.c w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.